

utfärdad den 16 december 1994.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Denna lag gäller tillverkning av alkoholdrycker och handel med sådana varor. Lagen gäller också tillverkning av sprit.

Bestämmelser om införsel och försäljning av teknisk sprit finns i lagen (1961:181) om försäljning av teknisk sprit m. m.

Föreskrifter om marknadsföring av alkoholdrycker finns, förutom i denna lag, även i lagen (1978:763) med vissa bestämmelser om marknadsföring av alkoholdrycker.

2 § Med *sprit* förstås en vätska som innehåller alkohol i en koncentration av mer än 2,25 volymprocent. Med tillverkning av sprit förstås varje förfarande, varigenom alkohol i sådan koncentration framställs eller utvinns. Vin, starköl och öl anses dock inte som sprit. Inte heller utgör framställning av sådan dryck tillverkning av sprit.

Med *mäsk* förstås en jäsande vätska som blir sprit om den får fortsätta att jäsa.

Med *alkohol* avses i denna lag etylalkohol.

3 § Med *alkoholdryck* förstås en dryck som innehåller mer än 2,25 volymprocent alkohol. Alkoholdrycker delas i denna lag in i spritdrycker, vin, starköl och öl.

4 § Med *spritdryck* förstås en alkoholdryck som innehåller sprit.

5 § Med *vin* förstås en alkoholdryck som är framställd genom jäsning av druvor eller druvmust eller av bär, frukt eller andra växtdelar samt andra alkoholdrycker som innehåller högst 22 volymprocent alkohol och som inte är spritdryck, starköl eller öl.

6 § Med *starköl* förstås jäst, odestillerad dryck som är framställd med torkat eller rostat malt som huvudsakligt extraktgivande ämne och som innehåller mer än 3,5 volymprocent alkohol.

Med *öl* förstås jäst, odestillerad dryck som är framställd med torkat eller

¹Prop. 1994/95:89, bet. 1994/95: SoU9, rskr. 1994/95:106.

rostat malt som huvudsakligt extraktgivande ämne och vars alkoholhalt överstiger 2,25 men inte 3,5 volymprocent.

7 § Med *lättdryck* förstås dryck som antingen är fri från alkohol eller innehåller högst 2,25 volymprocent alkohol.

8 § Tillverkare kallas den som driver yrkesmässig tillverkning enligt denna lag.

Med *försäljning* förstås varje form av tillhandahållande av dryck mot ersättning.

Försäljning till konsument benämns *detaljhandel* eller, om den sker för förtäring på stället, *servering*. Annan försäljning benämns *partihandel*.

2 kap. Tillverkning

1 § Sprit och spritdrycker får inte tillverkas utan tillstånd (tillverknings-tillstånd).

2 § Vin, starköl eller öl får inte tillverkas utan tillstånd om det inte gäller tillverkning i hemmet för eget behov.

3 § Närmare bestämmelser om tillverkning av alkoholdrycker och sprit meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Alkoholinspektionen.

4 § Tillverkare av alkoholdrycker får förfoga över av honom tillverkad dryck för försäljning endast enligt denna lag.

5 § Tillverkare av sprit får förfoga över av honom tillverkad sprit endast för export och, efter medgivande av Alkoholinspektionen, för användning i egen rörelse samt för försäljning enligt lagen (1961:181) om försäljning av teknisk sprit m. m.

3 kap. Allmänna bestämmelser för försäljning

1 § Spritdrycker, vin eller starköl får inte säljas om det inte föreligger rätt till det enligt denna lag. Särskilda bestämmelser gäller för detaljhandel med och servering av öl.

2 § Utan hinder av denna lag får spritdrycker, vin och starköl serveras till passagerare på järnvägståg i internationell trafik.

Genom vad som föreskrivs i denna lag inskränks inte den rätt till försäljning som följer av gällande bestämmelser om tullager som har inrättats för förvaring av proviant m. m. eller rätten till försäljning av obeskattade varor i exportbutik.

3 § I fråga om rätt att förfoga över spritdrycker, vin och starköl som medförs som proviant på fartyg och luftfartyg i internationell trafik gäller särskilda bestämmelser.

4 § Försäljning av drycker som omfattas av denna lag skall skötas på ett sådant sätt att skador i möjligaste mån förhindras.

Den som tar befattning med försäljning av alkoholdrycker skall se till att ordning och nykterhet råder på försäljningsstället.

5 § Den som tillverkar, säljer eller förmedlar försäljning av alkoholdrycker får i sin rörelse lämna sådan dryck som gåva endast i form av varuprov.

Vid marknadsföring av tjänster eller vid försäljning av andra varor än alkoholdrycker får sådana drycker inte lämnas som gåva.

6 § Vid detaljhandel med och servering av alkoholdrycker skall lättdrycker finnas att tillgå i tillfredsställande urval och omfattning.

7 § Den som är underårig eller som har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken får inte bedriva försäljning av alkoholdrycker.

8 § Vid detaljhandel med spritdrycker, vin och starköl får varor inte säljas eller annars lämnas ut till den som inte har fyllt 20 år. Motsvarande gäller vid detaljhandel med öl och servering av alkoholdrycker i fråga om den som inte har fyllt 18 år.

Alkoholdrycker får inte lämnas ut till den som är märkbart påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel.

Alkoholdrycker får inte lämnas ut om det finns särskild anledning anta att varan är avsedd att olovligen tillhandahållas någon.

Den som lämnar ut alkoholdrycker skall förvissa sig om att mottagaren har uppnått den ålder som anges i första stycket.

9 § Det är förbjudet att som ombud eller på därmed jämförligt sätt anskaffa alkoholdrycker till den som enligt 8 § inte har rätt att få sådan vara utlämnad till sig. Det är också förbjudet att i större omfattning tillhandagå annan med att anskaffa alkoholdrycker.

Spritdrycker, vin eller starköl får inte överlämnas som gåva eller lån till den som inte har fyllt 20 år. Öl får inte överlämnas som gåva eller lån till den som inte har fyllt 18 år. Vad nu sagts gäller inte när någon bjuder av en alkoholdryck för förtäring på stället.

10 § Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får om synnerliga skäl föreligger förbjuda eller inskränka försäljning av alkoholdrycker.

Kommunen får för visst tillfälle, om det anses påkallat för ordningens upprätthållande, förbjuda eller inskränka försäljning av alkoholdrycker.

4 kap. Partihandel m. m.

1 § Partihandel med spritdrycker, vin eller starköl får bedrivas endast av den som har meddelats tillstånd (partihandelstillstånd). Den som har tillverkningstillstånd som avser spritdrycker, vin eller starköl skall anses ha partihandelstillstånd i fråga om motsvarande varor.

2 § Spritdrycker, vin och starköl får föras in till landet endast av den som har tillverknings- eller partihandelstillstånd avseende sådana varor.

Utöver vad som anges i första stycket får spritdrycker, vin och starköl föras in

1. av den som har rätt till tullfrihet enligt 4 § lagen (1994:1547) om tullfrihet m.m.,

2. av resande som har fyllt 20 år eller person, som utför arbete på transportmedel och som har uppnått nämnda ålder, för eget eller familjens bruk eller som gåva till närstående för dennes eller dennes familjs personliga bruk och

3. som proviant på fartyg eller luftfartyg enligt särskilda bestämmelser.

Spritdrycker, vin och starköl som medförs som proviant på järnvägståg i internationell trafik, får föras in i den utsträckning som krävs för servering av passagerare under tågets färd inom landet.

3 § Endast den som har tillverknings- eller partihandelstillstånd får förfoga över spritdrycker, vin eller starköl på sätt som avses i 7 § första stycket tullagen (1994:1550). Sådana varor får av annan än den som har tillverknings- eller partihandelstillstånd för varorna inte förvaras på annat tullager än sådant som har inrättats för förvaring av proviant m.m. I övrigt gäller lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m. m.

4 § Tillstånd får ges till inköp av spritdrycker, vin eller starköl som används i teknisk, industriell, medicinsk, vetenskaplig eller liknande verksamhet. Inköpstillstånd medför rätt att köpa in varorna hos den som är berättigad att bedriva partihandel med sådana varor.

5 § Den som är berättigad att bedriva partihandel får sälja varorna till detaljhandelsbolaget, till den som har tillverknings- eller partihandelstillstånd för motsvarande varor och till den som har meddelats serveringstillstånd för sådana varor. Tillståndshavaren får också exportera varorna eller sälja dem till den som fått sådant särskilt tillstånd till inköp av varorna som avses i 4 §.

Endast den som är berättigad att bedriva partihandel får omförpacka eller buteljera varorna.

6 § Överlåts rörelse vari ingår verksamhet som är tillståndspliktig enligt denna lag, får överlåtaren sälja sitt lager av spritdrycker, vin eller starköl till sin efterträdare, om denne har beviljats tillstånd som gäller för verksamheten.

Konkursbo eller dödsbo får utan hinder av bestämmelserna i denna lag sälja spritdrycker, vin eller starköl till den som har tillverknings- eller partihandelstillstånd för sådana drycker eller till detalj handelsbolaget. Motsvarande gäller då en tillståndspliktig verksamhet måste avvecklas till följd av att tillståndet återkallats eller att andra tvingande skäl föreligger.

Bestämmelserna i första och andra styckena gäller i tillämpliga delar även i fråga om öl.

7 § Vid partihandel med spritdrycker, vin och starköl är säljaren skyldig att förvissa sig om att köparen har rätt att återförsälja eller köpa in varan.

Vid varje partihandelsställe skall, om innehavaren inte är enskild person som själv förestår verksamheten, finnas en för uppgiften lämplig person som har tillsyn över försäljningen (föreståndare).

8 § Den som är berättigad att bedriva partihandel med spritdrycker, vin eller starköl ansvarar för att distributionen av varorna sker under betryggande former. Detta gäller också om någon utomstående anlitas för distributionen.

Tillståndshavare som avses i första stycket och som låter importera varor som anges där har från och med att varorna kommit in i landet motsvarande ansvar för distributionen av dem.

Närmare föreskrifter om distribution av spritdrycker, vin och starköl meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Alkoholinspektionen.

5 kap. Detaljhandel

Detaljhandel med spritdrycker, vin och starköl

1 § För detaljhandel med spritdrycker, vin och starköl skall det finnas ett särskilt för ändamålet bildat aktiebolag (detaljhandelsbolaget), som staten äger.

Detalj handelsbolaget får inte importera, exportera eller tillverka drycker som anges i första stycket.

Detalj handelsbolaget får, om det har partihandelstillstånd, bedriva försäljning till dem som har serveringstillstånd.

Bestämmelser om detalj handelsbolagets verksamhet och drift samt om särskild kontroll från statens sida skall tas in i ett avtal som upprättas mellan staten och bolaget.

2 § Detaljhandel med spritdrycker, vin och starköl får bedrivas endast av detalj handelsbolaget.

Detalj handelsbolaget beslutar om försäljningsställets förläggning enligt riktlinjer i avtalet mellan staten och bolaget.

3 § Försäljning får ske antingen som försäljning till avhämtning eller genom försändning på rekvisition.

4 § Vid detaljhandel med spritdrycker, vin och starköl får varor inte lämnas ut till köpare förrän de har betalats.

5 § Spritdrycker, vin eller starköl som inte hålls i lager skall på begäran anskaffas, om inte detalj handelsbolaget finner att det finns hinder mot det.

Detaljhandel med öl

6 § Detaljhandel med öl är, med de inskränkningar som föreskrivs i denna lag, tillåten under villkor att verksamheten bedrivs i en lokal som är godkänd som livsmedelslokal enligt bestämmelser vilka meddelats med stöd av 22 § tredje stycket livsmedelslagen (1971:511) samt att försäljning av matvaror bedrivs i lokalen. Utan hinder av vad nu sagts får detaljhan-

del med öl bedrivs av detalj handelsbolaget samt av tillverkare av öl eller lättdrycker.

6 kap. Servering

1 § Servering av spritdrycker, vin och starköl får ske endast om tillstånd har meddelats (serveringstillstånd).

Servering av öl är, med de inskränkningar som föreskrivs i denna lag, tillåten under villkor att verksamheten bedrivs i en lokal som är godkänd som livsmedelslokal enligt bestämmelser vilka meddelats med stöd av 22 § tredje stycket livsmedelslagen (1971:511) samt att servering av mat samtidigt bedrivs i lokalen.

Utän hinder av vad som föreskrivs i andra stycket får öl serveras av den som enligt 23 § nämnda lag har meddelats särskilt tillstånd att yrkesmässigt hantera livsmedel samt av den som har meddelats serveringstillstånd.

2 § Servering av alkoholdrycker skall ske med återhållsamhet och får inte föranleda olägenheter i fråga om ordning och nykterhet.

3 § På serveringsställe där serveringstillstånd gäller skall tillståndshavaren eller av honom utsedd serveringsansvarig person utöva tillsyn över serveringen och vara närvarande under hela serveringstiden.

Den som är serveringsansvarig skall med hänsyn till sina egenskaper och övriga omständigheter vara lämplig för uppgiften.

Tillståndshavaren skall till tillståndsmyndigheten anmäla den eller de personer som har utsetts att ansvara för alkoholservingen.

För servering av spritdrycker, vin eller starköl får endast anlitad personal som är anställd av tillståndshavaren. Restaurangskolor med serveringstillstånd får dock i utbildningssyfte anlita restaurangskolans elever.

4 § Om inte tillståndsmyndigheten beslutar annat får servering av öl påbörjas tidigast klockan 07.00 och servering av andra alkoholdrycker tidigast klockan 11.00. Om inte tillståndsmyndigheten beslutar annat skall servering av alkoholdrycker avslutas senast klockan 01.00. Vad nu sagts gäller inte för hotellrum med minibar.

Serveringsställe skall vara utrymt senast 30 minuter efter serveringstidens utgång.

5 § Den som har serveringstillstånd får köpa spritdrycker, vin och starköl som behövs för rörelsen endast av någon som har partihandelstillstånd för varan.

6 § Priser på alkoholdrycker får vid servering inte sättas lägre än inköpspriset för varan jämte skäligt tillägg. Priserna skall avvägas så att försäljning av drycker med högre alkoholhalt inte främjas.

7 § På ett serveringsställe får åtgärder inte vidtas i syfte att förmå någon gäst till inköp av alkoholdrycker.

8 § Från ett serveringsställe där serveringstillstånd gäller får inte någon

medföra eller tillåtas medföra spritdrycker, vin eller starköl som har serverats där. Detta gäller inte hotellrum med minibar.

9 § På serveringsställe där serveringstillstånd gäller får inte någon dricka eller tillåtas dricka andra alkoholdrycker än sådana som har serverats i enlighet med tillståndet. Detta gäller dock inte på hotellrum.

Inte heller får någon dricka eller tillåtas dricka alkoholdrycker på ett serveringsställe där alkoholdrycker inte får serveras eller i en lokal, som yrkesmässigt upplåts för anordnande av sådana sammankomster i slutna sällskap vid vilka mat eller dryck tillhandahålls av innehavaren eller genom dennes försorg och där servering av alkoholdrycker inte är tillåten.

Alkoholdrycker som inte får serveras i en lokal som avses i denna paragraf får inte heller förvaras i sådan lokal eller tillhörande utrymmen i annat fall än när det är uppenbart att drycken inte är avsedd att drickas på stället.

Förbudet enligt denna paragraf gäller inte i fråga om öl.

7 kap. Tillstånd m. m.

Tillverkningstillstånd, partihandelstillstånd och inköpstillsstånd

1 § Tillverkningstillstånd, partihandelstillstånd och inköpstillsstånd får meddelas endast den som visar att han med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt är lämplig att utöva verksamheten. Sökanden skall också visa att han har tillfredsställande lagringsmöjligheter.

Vid tillståndsprövningen skall särskild hänsyn tas till om sökanden är laglydig och benägen att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna.

Tillståndsmyndigheten får om det finns särskilda skäl begränsa tillståndets giltighet till viss tid. Myndigheten får också meddela de villkor som behövs, i samband med beslutet om tillstånd eller senare under tillståndstiden.

2 § Tillverkningstillstånd kan gälla sprit, spritdrycker, vin, starköl och öl eller avse en eller flera av dessa varor. Partihandelstillstånd och inköpstillsstånd kan gälla spritdrycker, vin och starköl eller avse en eller två av dessa drycker.

3 § Tillverknings-, partihandels- och inköpstillsstånd meddelas av Alkoholinspektionen. Ansökan om tillstånd skall göras skriftligen. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Alkoholinspektionen meddelar närmare föreskrifter om vilken utredning som sökanden skall ge in.

4 § Den som hos Alkoholinspektionen ansöker om tillstånd skall betala ansökningsavgift. Den som beviljas tillstånd skall även betala en årlig tillsynsavgift.

Regeringen beslutar om avgifternas storlek. Ytterligare föreskrifter om avgifterna meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Alkoholinspektionen.

5 § Serveringstillstånd kan meddelas för servering till allmänheten eller i förening, företag eller annat slutet sällskap. Tillstånd kan avse servering året runt, årligen under en viss tidsperiod, under en enstaka tidsperiod eller vid ett enstaka tillfälle.

Tillstånd, som avser servering året runt eller årligen under en viss tidsperiod gäller tills vidare. Tillståndsmyndigheten får dock om det finns särskilda skäl begränsa tillståndets giltighet till viss tid.

I samband med beslut om serveringstillstånd eller senare får tillståndsmyndigheten meddela de villkor som behövs.

6 § Serveringstillstånd kan gälla spritdrycker, vin och starköl eller avse en eller två av dessa drycker.

7 § Serveringstillstånd får meddelas endast den som visar att han med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt är lämplig att utöva verksamheten. Sökanden skall också visa att serveringsstället uppfyller kraven i 8 §.

Vid tillståndsprövningen skall särskild hänsyn tas till om sökanden är laglydig och benägen att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna.

8 § Tillstånd för servering till allmänheten året runt eller årligen under viss tidsperiod får meddelas endast om serveringsstället har ett kök för allsidig matlagning och tillhandahåller lagad mat. Serveringsstället skall ha ett med hänsyn till omständigheterna tillräckligt antal sittplatser för gäster.

Tillstånd för servering till allmänheten under en enstaka tidsperiod eller vid ett enstaka tillfälle får meddelas om serveringsstället tillhandahåller lagad mat. Detsamma gäller beträffande tillstånd för servering i slutet sällskap.

Om det finns en drinkbar skall den vara en mindre väsentlig del av serveringsstället, inrättad i nära anslutning till matsal.

Utän hinder av första och andra styckena får tillstånd meddelas för servering av vin och starköl i foajé till teater eller konsertlokal. Servering får dock endast ske under pauser i föreställningen.

Servering av alkoholdrycker från minibar på hotellrum får ske på hotell med serveringstillstånd. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Alkoholinspektionen får meddela närmare bestämmelser om serveringen.

9 § Om serveringen kan befaras medföra olägenheter från alkoholpolitisk synpunkt, får serveringstillstånd vägras även om kraven i 7 och 8 §§ är uppfyllda.

10 § Serveringstillstånd skall avse viss lokal eller annat avgränsat utrymme.

11 § Ombyggnad av serveringsställe som medför väsentlig ändring av serveringslokalerna kräver särskilt medgivande av tillståndsmyndigheten.

12 § Tillstånd till servering av spritdrycker, vin och starköl meddelas av den kommun där serveringsstället är beläget.

Serveringstillstånd, som avser servering i inrikes trafik på fartyg, luftfartyg eller järnvägståg (trafikservering), meddelas dock av den kommun där det företag som vill bedriva serveringen har sitt säte eller där den person som vill bedriva serveringen har sitt hemvist. Har företaget inte säte inom landet eller personen inte hemvist inom landet, meddelas tillstånd av Stockholms kommun.

13 § Ansökan om serveringstillstånd görs skriftligen hos kommunen.

Kommunen får ta ut avgift för prövningen enligt grunder som beslutas av kommunfullmäktige.

Kommunen får även ta ut avgift för tillsyn enligt 8 kap. av den som har serveringstillstånd.

14 § En ansökan om serveringstillstånd, som avser servering året runt eller årligen under viss tidsperiod, får inte bifallas utan att polismyndighetens yttrande inhämtas. Polismyndigheten skall i yttrandet redovisa de omständigheter som ligger till grund för myndighetens bedömning och därvid särskilt yttra sig om sökandens allmänna lämplighet för verksamheten.

Om ansökan om serveringstillstånd avser servering inom eller invid militärt område, skall yttrande dessutom inhämtas från vederbörande militära chef innan ansökan får bifallas.

15 § Kommunens uppgifter enligt denna lag fullgörs av den eller de nämnder som kommunfullmäktige bestämmer.

16 § Kommunen får träffa avtal med en annan kommun om att uppgifter som kommunen har enligt denna lag skall ombesörjas helt eller delvis av den andra kommunen. Kommunen får dock inte överlåta befogenhet att avgöra ärenden enligt detta kapitel eller enligt 3 kap. 10 §.

Upphörande av tillstånd i vissa fall

17 § Har den som fått tillstånd enligt denna lag avlidit eller fått förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken med uppdrag som omfattar rörelsen och vill dödsboet eller förvaltaren fortsätta rörelsen, skall anmälan göras till tillståndsmyndigheten. Anmälan skall ha kommit in senast två månader efter dödsfallet eller beslutet om förvaltare. Har anmälan inte kommit in inom denna tid, upphör tillståndet att gälla efter tidens utgång.

Har den som fått tillstånd försatts i konkurs, upphör tillståndet att gälla omedelbart. Vill konkursboet fortsätta rörelsen skall ansökan göras hos tillståndsmyndigheten. Myndigheten skall behandla en sådan ansökan med förtur.

Återkallelse m. m.

18 § Alkoholinspektionen skall återkalla tillverknings-, partihandels- eller inköpstillstånd om

1. tillståndet inte längre utnyttjas,
2. tillståndshavaren inte följer de för tillståndet gällande bestämmelserna i denna lag eller föreskrifter eller villkor meddelade med stöd av denna lag, eller

3. de förutsättningar som gäller för meddelande av tillståndet inte längre föreligger.

19 § Kommunen skall återkalla serveringstillstånd om

1. det inte endast tillfälligt uppkommer sådana olägenheter som avses i 6 kap. 2 §,

2. tillståndshavaren inte följer de för servering eller serveringstillstånd gällande bestämmelserna i denna lag eller föreskrifter eller villkor meddelade med stöd av denna lag, eller

3. de förutsättningar som gäller för meddelande av tillstånd enligt 7 och 8 §§ inte längre föreligger.

20 § I stället för återkallelse enligt 18 eller 19 § kan tillståndsha våren meddelas varning, om varning av särskilda skäl kan anses vara en tillräcklig åtgärd.

21 § Föranleder detaljhandel med eller servering av öl olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller följs inte bestämmelserna i denna lag, får kommunen förbjuda den som bedriver försäljningen att fortsätta verksamheten eller, om förbud får anses vara en alltför ingripande åtgärd, meddela honom varning.

Ett förbud enligt första stycket kan inskränkas till att gälla för vissa närmare angivna tider eller under vissa närmare angivna omständigheter. Förbud gäller i sex månader, räknat från det att den som bedriver försäljningen fått del av beslutet.

Den kommun där försäljningsstället är beläget beslutar om ingripande enligt denna paragraf. Saknas fast försäljningsställe beslutar den kommun som avses i 12 § andra stycket.

8 kap. Tillsyn m. m.

1 § Alkoholinspektionen utövar central tillsyn över efterlevnaden av denna lag och kan meddela allmänna råd till vägledning för tillämpningen av lagen.

Länsstyrelsen utövar tillsyn inom länet. Länsstyrelsen skall också biträda kommunerna med råd i deras verksamhet.

Den omedelbara tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna om servering av spritdrycker, vin och starköl utövas av kommunen och av polismyndigheten. Kommunen och polismyndigheten utövar också tillsyn över servering av och detaljhandel med öl.

2 § På begäran av någon annan tillsynsmyndighet skall kommunen lämna de uppgifter som myndigheten behöver för sin tillsyn.

Polismyndigheten skall underrätta andra tillsynsmyndigheter om förhållanden som är av betydelse för dessa myndigheters tillsyn.

Kronofogdemyndigheten skall underrätta vederbörande tillståndsmyndighet om en tillståndshavare brister i sina skyldigheter att erlagga skatter eller socialavgifter. På begäran av länsstyrelsen skall sådan underrättelse ges till denna.

På begäran av tillståndsmyndighet eller länsstyrelse skall skattemyndig-

heter och andra myndigheter som uppbär eller driver in skatter eller avgifter lämna uppgifter som tillståndsmyndigheten eller länsstyrelsen behöver för sin tillståndsprovning eller tillsyn.

3 § Den som beviljats tillstånd skall hos tillståndsmyndigheten anmäla när han avser att påbörja verksamheten. Anmälan skall även göras om verksamheten läggs ned eller om avbrott görs i den. Anmälan skall också göras i fall verksamhetens omfattning förändras eller om det i övrigt sker någon förändring i verksamheten som är av betydelse för tillsynen. Även betydande förändringar av ägarförhållanden skall anmälas.

Anmälan i denna paragraf skall göras i förväg. Om det förhållande som föranlett anmälningsskyldighet inte har kunnat förutses skall anmälan i stället göras utan dröjsmål.

4 § Om en tillsynsmyndighet begär det skall en tillståndshavare lämna tillträde till driftsställe med tillhörande lokaler och tillhandahålla handlingar som rör verksamheten samt utan ersättning hjälpa till vid tillsynen, lämna varuprover som behövs och redovisa uppgifter om verksamhetens omfattning och utveckling.

5 § Bokföring i rörelse som är tillståndspliktig skall vara så utformad att kontroll av verksamheten är möjlig. Den som driver rörelsen är skyldig att på anfordran av en tillsynsmyndighet förete bokföringshandlingarna. Han är dessutom skyldig att lämna statistiska uppgifter i enlighet med de föreskrifter regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Alkoholinspektionen meddelar.

6 § En tillsynsmyndighet har rätt att av den som bedriver servering av eller detaljhandel med öl på anfordran få upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen. Tillsynsmyndigheten har också rätt att få tillträde till rörelsens lokaler för att kunna utöva sin tillsyn.

7 § Polismyndigheten skall på begäran lämna annan tillsynsmyndighet det biträde som behövs vid tillämpning av 4 - 6 §§.

9 kap. Överklagande

1 § Beslut enligt denna lag gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet.

2 § Alkoholinspektionens och kommunens beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Det överklagade beslutet får inte ändras utan att den beslutande myndigheten har lämnats tillfälle att yttra sig.

Alkoholinspektionen respektive kommunen får överklaga domstolens beslut.

Provningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

10 kap. Ansvar m.m.**1 §** Den som

1. olovligen tillverkar sprit eller spritdrycker,
  2. bereder mäsik i uppenbart syfte att olovligen tillverka sprit eller spritdrycker eller
  3. forslar, döljer eller förvarar sprit eller spritdrycker, som uppenbarligen är olovligt tillverkade, eller mäsik, som uppenbarligen är avsedd för olovlig tillverkning av sprit eller spritdrycker,
- döms till böter eller fängelse i högst två år.

2 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. säljer alkoholdrycker utan tillstånd eller, om tillstånd inte behövs, utan rätt enligt denna lag,
  2. serverar spritdrycker, vin eller starköl som har anskaffats på annat sätt än som sägs i 6 kap. 5 §,
- döms för *olovlig försäljning av alkoholdrycker* till böter eller fängelse i högst två år.

3 § Är brott som anges i 1 eller 2 § grovt, döms till fängelse i högst fyra år. Vid bedömning av om brottet är grovt skall särskilt beaktas om gärningen har utgjort led i en verksamhet som bedrivits yrkesmässigt eller i större omfattning.

4 § Den som olovligen tillverkar vin, starköl eller öl döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

5 § Den som innehar spritdrycker, vin eller starköl i uppenbart syfte att olovligen sälja dem döms för *olovligt innehav av alkoholdrycker* till böter eller fängelse i högst ett år.

6 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet anskaffar alkoholdrycker åt annan i strid med 3 kap. 9 § döms för *olovligt anskaffande av alkoholdrycker* till böter eller fängelse i högst två år eller, om brottet är grovt, till fängelse i högst fyra år.

7 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet säljer eller utlämnar alkoholdrycker i strid med 3 kap. 8 § till någon som inte har uppnått föreskriven ålder eller som är märkbart påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel, eller vid partihandel underlåter att på sätt som föreskrivs i 4 kap. 7 § första stycket förvissa sig om att köparen har rätt att återförsälja eller inköpa varan, döms för *olovlig dryckeshantering* till böter eller fängelse i högst sex månader.

För olovlig dryckeshantering döms också den som försäljer öl i strid med förbud som meddelats enligt 7 kap. 21 § eller tillåter alkoholförtäring i strid med 6 kap. 9 §.

8 § Är gärning som avses i 1, 2 och 4 - 7 §§ att anse som ringa, skall inte dömas till straff.

9 § För försök eller förberedelse till brott som avses i 1, 2 och 6 §§ döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Den till vilken sprit, mäsik eller alkoholdrycker har anskaffats för personligt bruk skall vara fri från ansvar för medverkan till brott som avses i detta kapitel.

10 § Bestämmelser om ansvar för olovlig införsel och utförsel av alkoholdrycker finns i lagen (1960:418) om straff för varusmuggling.

11 kap. Förverkande

1 § Sprit, alkoholdrycker och mäsik som har varit föremål för brott enligt denna lag eller värdet därav samt utbyte av sådant brott skall förklaras förverkade. Förverkande av alkoholdrycker kan ske även hos den som är fri från ansvar för brottet enligt 10 kap. 9 § andra stycket.

2 § Har sprit eller alkoholdrycker olovligen tillverkats skall även destillationsapparater, apparatdelar och redskap som har använts vid tillverkningen, råämnen som uppenbarligen varit avsedda för tillverkningen och beredningen samt kärl och emballage som varorna har förvarats i, förklaras förverkade. Likaså skall förråd av renings- och Filtreringsmedel vilka uppenbarligen avsetts för rening eller filtrering av olovligen tillverkad sprit förklaras förverkat.

3 § Förordnande om förverkande skall inte meddelas, om det skulle vara uppenbart oskäligt.

4 § I fråga om sprit, alkoholdrycker eller mäsik som kan antas bli förverkade gäller lagen (1958:205) om förverkande av alkoholhaltiga drycker m. m. i tillämpliga delar. Alkoholdryck som har lagts upp på sådant tillfälligt lager som nämns i 24 § tullförordningen (1994:1558) skall anses som förverkad om den inte har tagits ut från lagret inom 30 dagar från uppläggningsen. Vad som nu har sagts gäller även i fråga om sådan dryck som för tillfällig förvaring har omhändertagits av tullmyndighet utan att läggas upp på tillfälligt lager.

5 § Chefen för utrikesdepartementet får medge undantag från 6 kap. 5 och 9 §§ på begäran av främmande stat och internationell organisation som avses i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

12 kap. Register

1 § Alkoholinspektionen skall för de ändamål som anges i 2 § föra ett register med hjälp av automatisk databehandling.

2 § Registret får användas för

1. handläggning av ärenden om tillstånd,
2. tillsyn över tillståndshavares verksamhet samt
3. uppföljning och utvärdering av lagens tillämpning samt framställning av statistik.

3 § Registret får innehålla uppgifter om

1. den som har tillstånd,
2. den som har haft tillstånd,
3. den vars ansökan om tillstånd är föremål för prövning och
4. den som tidigare har ansökt om tillstånd men vars ansökan har avslagits, avvisats eller avskrivits.

Regeringen får meddela föreskrifter om registrering av uppgifter i fråga om olika företrädare för en verksamhet.

4 § I registret får beträffande de som avses i 3 § första stycket 1 eller 3 registreras

1. uppgift om namn eller firma, person-, registrerings- eller organisationsnummer, adress och telefonnummer,
2. uppgift om dom i brottmål, såvitt avser domstol, domsnummer, utgången i målet och tillämpade bestämmelser,
3. uppgift om förekomst av ärende hos polis- eller åklagarmyndighet, såvitt avser diarienummer eller motsvarande beteckning,
4. uppgift om registrering av mervärdskattskyldighet, punktskatte-skyldighet och upplagshavare enligt skattelagstiftningen,
5. uppgift om konkurser samt restförda skatter och avgifter,
6. uppgift om den verksamhet som tillståndet avser och om villkor som har meddelats för denna,
7. uppgift om överträdelser av föreskrifter och meddelade villkor samt om utförda inspektioner och
8. i den utsträckning regeringen närmare föreskriver, annan uppgift som har särskild betydelse för handläggningen av ärenden enligt denna lag och inte utgör personuppgift av känslig natur.

Uppgifter som avses i första stycket 2 och 3 får endast registreras i den mån de har betydelse för rätt till tillstånd enligt denna lag.

I registret får beträffande den som avses i 3 § första stycket 2 eller 4 registreras uppgift som anges i första stycket 1 och 6.

5 § I registret får vidare anges tillståndsmyndighetens och domstols beslut i ärenden enligt lagen och de bestämmelser som har tillämpats.

Registret får också innehålla uppgift om tidpunkt för förhållanden som har registrerats och tekniska och administrativa uppgifter, om uppgifterna behövs för att tillgodose ändamålet med registret.

6 § Registeruppgift som inte behövs för handläggning av ett ärende eller för tillsyn enligt lagen skall gallras under femte kalenderåret efter det att uppgiften registrerats.

Om tillstånd återkallas eller om sökt tillstånd vägras skall så snart beslutet vunnit laga kraft alla uppgifter utom sådana som avses i 4 § första stycket 1 och 6 samt 5 § gallras ur registret.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från gallring för att bevara ett urval av material för forskningens behov. Sådant material skall lämnas över till en arkivmyndighet.

7 § Regeringen får föreskriva att uppgifter till registret får hämtas från register som förs av statlig eller kommunal myndighet.

8 § Uppgifter i registret får lämnas ut på medium för automatisk databehandling för de ändamål och i den utsträckning som anges nedan till följande mottagare

<i>Mottagare</i>	<i>Uppgifter</i>	<i>Ändamål</i>
Polismyndighet	Uppgift om misstanke om brott enligt denna lag	Utredning och lagföring
Skattemyndighet och tullmyndighet	Uppgift om verksamhet som omfattas av denna lag	Beskattning eller påförande av tull

9 § Alkoholinspektionen är skyldig att på begäran lämna ut uppgifter ur registret till kommun och länsstyrelse i den utsträckning uppgifterna är av betydelse för tillståndsprövning eller tillsyn.

10 § Tillståndshavare och de som söker tillstånd skall på lämpligt sätt ges information om registret. Informationen skall innehålla en beskrivning av de uppgifter som registret innehåller samt upplysningar om

1. ändamålet med registret,
2. rätten att få registerutdrag och att få tillstånd rättelse enligt datalagen (1973:289) och
3. de begränsningar i fråga om utlämnande av uppgifter på medium för automatisk databehandling och om bevarande av uppgifter som gäller för registret.

---

1. Denna lag träder i kraft i fråga om 9 kap. 2 § tredje stycket den 1 januari 1998 och i övrigt den 1 januari 1995, då lagen (1977:292) om tillverkning av drycker, m. m. och lagen (1977:293) om handel med drycker skall upphöra att gälla. Fram till dess att lagen (1994:1547) om tullfrihet m.m. och tullagen (1994:1550) trätt i kraft skall hänvisningarna i 4 kap. 2 och 3 §§ i stället avse 6 § lagen (1987:1069) om tullfrihet m.m. respektive 8 § första stycket tullagen (1987:1065). Fram till dess att tullförordningen (1994:1558) trätt i kraft skall med sådant tillfälligt lager som avses i 11 kap. 4 § förstås tullupplag enligt tullagen (1987:1065)

I fråga om beslut som allmän förvaltningsdomstol har meddelat före den 1 januari 1998 skall 9 kap. 2 § tredje stycket inte tillämpas vid överklagande av beslutet.

2. Tillstånd som har meddelats före ikraftträdandet skall i motsvarande omfattning gälla som tillstånd enligt den nya lagen.

Ansökningar om andra tillstånd än serveringstillstånd som inte har prövats slutligt vid ikraftträdandet skall överlämnas för handläggning hos Alkoholinspektionen.

Har länsstyrelsen i fråga om ingripande mot serveringstillstånd medde-

lat beslut före ikraftträdandet, tillämpas äldre bestämmelser beträffande överklagande av beslutet och prövningen i överinstans.

3. Partihandelsbolagets och detaljhandelsbolagets rättigheter enligt lagen (1977:292) om tillverkning av drycker, m.m. och lagen (1977:293) om handel med drycker skall, i de mån de avser verksamheter som enligt den nya lagen kräver tillstånd, gälla som sådana tillstånd till dess tillstånd har meddelats parthandelsbolaget eller detalj handelsbolaget, dock längst till utgången av år 1995.

4. Den som har serveringstillstånd får köpa spritdrycker, vin och utländskt starköl som behövs för rörelsen endast av detalj handelsbolaget eller av den som har fått tillverknings- eller parthandelstillstånd enligt den nya lagen genom beslut av Alkoholinspektionen.

5. Under år 1995 skall länsstyrelsen fullgöra de uppgifter som åligger kommunen enligt den nya lagen utom de som anges i 8 kap. Länsstyrelsen får dock inte bifalla en ansökan om tillstånd enligt 7 kap. 5 § första stycket innan kommunen yttrat sig, utom i de fall ansökan avser en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle.

Ansökningar om tillstånd till servering som inte har prövats slutligt före utgången av år 1995 skall överlämnas för handläggning hos vederbörande kommun.

6. Under år 1996 och 1997 skall kommunen underrätta länsstyrelsen om alla ansökningar om tillstånd enligt 7 kap. 5 § första stycket. Ansökningarna får under nämnda tid inte bifallas innan länsstyrelsen yttrat sig. Vad nu sagts gäller inte ansökningar som avser en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle.

7. Under år 1996 och 1997 skall kommunen, när fråga uppkommer om återkallelse av serveringstillstånd eller om förbud som nämns i 7 kap. 21 §, underrätta länsstyrelsen. Ingripande får under nämnda tid inte beslutas innan länsstyrelsen yttrat sig.

På regeringens vägnar

INGVAR CARLSSON

ANNA HEDBORG
(Socialdepartementet)